

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Før læsning:

Introduktion til årtiet

Gruppesnak:

Se på billederne i bogen side 49.

- Hvilken sang tror I, festdeltagerne sidder og synger?
- Hvorfor er der et billede af en vindmølle?
- Kender I de to disketter med Verbatim-label?
- Hvilken historie fortæller de to frimærker?
- Kig på de øvrige billeder i kapitlet og læs billedteksterne højt for hinanden.
- Hvilke associationer får I ved billeder og billedtekster?

Pararbejde

Hvad husker I fra perioden 1985-1995?

Nævn 10 ting. Det må gerne være begivenheder fra jeres eget personlige liv.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Efter læsning:

Skal de ældre give plads for de yngre?

1. Hvorfor kalder man den generation, der var omkring 18 – 25 år i 1968, for *68-generationen*?

2. Hvilke personer i historien her tilhører *68-generationen*?

3. Nævn fem problemer, som *68-generationen* møder i 1980'erne:

4. Hvilke personer i historien her tilhører bedsteforældrenes generation?

5. Hvorfor har bedsteforældrenes generation ikke de samme økonomiske problemer?

6. Hvad satser politikerne på for at hjælpe de mange unge arbejdsløse?

7. Find i teksten alle de ord, som på forskellig måde kan forbindes med **økonomi**:

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1985

1. Er det kun lærerne i folkeskolen, der strejker?

2. Hvad er lønmodtagernes krav?

3. Hvad kaldes den aftale, som arbejdsgivere og lønmodtagere skal lave hvert andet år?

4. Hvad kan der ske, hvis arbejdsgivere og lønmodtagere ikke kan blive enige om en aftale?

5. Hvem vinder kampen i 1985?

Velgørenhedssangen Afrika / Dansk Røde Kors

<http://www.youtube.com/watch?v=A9eZdtFCZPo&feature=related>

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1986

1. Hvordan har Susannes forældre det?

2. Hvorfor er Pierre ikke med til svigerforældrenes bryllupsdag?

3. Hvor gammel er Susannes mormor?

4. Nævn 8 ting, der karakteriserer det liv, som Susannes bror og svigerinde lever:

5. Hvilke holdninger har Susannes onkel Henning og Mogens Glistrups »Fremskridtspartiet« til indvandrere i Danmark?

6. Hvor ligger »Langbortistan«?

7. Nævn 9 ting, som Susannes familie snakker om:

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1987

1. Hvor gammel er Susanne?

2. Hvordan er hendes arbejdssituation?

3. Hvordan er danskernes økonomiske situation?

4. Hvad bliver regeringens spare-politik kaldt?

5. Hvorfor vil Pierre sende Marie i en privat skole?

6. Hvorfor synes Pierre, at Susanne lyder som en hippie fra 70'erne?

7. Hvad mener Susanne med, at »vi skal være inkluderende, ikke ekskluderende«?

8. Hvordan går det med Susannes og Pierres ægteskab?

Trine Dyrholm: Danse I måneskin

<http://www.youtube.com/watch?v=RocwgGq9iAc>

Michael Jackson: Bad

<http://www.youtube.com/watch?v=dsUXAEzaC3Q>

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1988

1. Hvem fik sin vilje med hensyn til folkeskole eller privatskole? Pierre eller Susanne? _____
2. Hvordan får Marie Susanne til at købe dyre mærkevare-bukser til sig?

3. Hvorfor synes Marie, at Susanne og Pierre er nogle underlige forældre?

4. Hvordan gjorde Susanne og Pierre oprør mod deres forældre?

5. Hvordan gør Marie oprør mod sine forældre?

6. Hvor bor Maries oldemor, gamle Anna Krogh? _____
7. Er Maries oldemor senil dement? _____
8. Hvor bor Maries farmor? _____

NB: Se sproglige opgaver: Mærkevarer og konfirmation 1988

1989

1. Hvordan er Susannes mors situation, efter at hun er blevet enke?

2. Hvorfor tænker folk, at »Den kolde Krig« måske er forbi? _____
3. Hvad er den nye viden om AIDS? _____

Birthe Kjær: Vi maler byen rød

<http://www.youtube.com/watch?v=s81xD90vg2I>

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1993

1. Hvordan går det med den nye folkeafstemning om Danmarks medlemskab af Den Europæiske Union?

2. Hvorfor opstår der voldsomme kampe på Nørrebro i København?

3. Hvorfor kan Marie se sig selv på CNN?

4. Hvad vil Marie lave efter sin studentereksamen?

1994

1. Hvorfor tager Susanne til Italien?

2. Hvad sker der på det italienske kloster?

3. Hvad synes du om Susannes brev til Pierre? Og hvorfor?

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

1995

1. Hvad har Marie lavet på sin rejse? _____
2. Ved hun, at hendes forældre skal skilles? _____
3. Nævn 6 ting, som den socialdemokratiske statsminister Poul Nyrup Rasmussen taler om i sin nytårstale:

NB: Se sproglige opgaver: Uddrag af statsminister Poul Nyrup Rasmussens nytårstale 1995 – A

NB: Se sproglige opgaver: Uddrag af statsminister Poul Nyrup Rasmussens nytårstale 1995 – B

Aud Wilken: Fra Mols til Skagen

http://www.youtube.com/watch?v=goP_ryZzYR8

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Indenfor i varmen eller udenfor i kulden

1. Nævn 4 ting, der karakteriserer »de unge, smukke og rige«:

2. Hvad karakteriserer »Den tabte generation«?

3. Hvorfor syntes teenagerne bedre om *Beverly Hills* end *Dallas* og *Dollars*?

4. Hvorfor var ingen længere bange for en atomkrig?

5. Hvorfra kom der flygtninge til Danmark?

6. Hvad skete der med *Fremskridtspartiet*?

NAVN:

Læs og forstå-spørgsmål

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Pararbejde:

Efter at have læst hele kapitlet 1985 – 1995:

Nævn 5 ting, som efter jeres mening er bedre end i tiåret 1975 – 1985:

Nævn 5 ting, som efter jeres mening er dårligere end i tiåret 1975 – 1985:

Derefter: Fortæl på holdet, hvilke 2 x 5 ting I har valgt – og hvorfor.

Kig sammen med din makker på Fakta-boksene side 60.

Find den information, I synes fortæller mest om de 10 år fra 1985 til 1995.

Fortæl på holdet, hvilken information I har valgt – og hvorfor.

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Mærkevarer og konfirmation 1988

Marie skriver brev:

Kære familie!

Tusind tak, fordi I alle kom til min konfirmation. Det var en stor dag for mig, og jeg var så glad for at se jer alle sammen.

Og kære oldemor! Jeg forstår godt, at du ikke havde energi til at tage turen til København, men jeg savnede dig! Jeg håber, du stadig har det godt på plejehjemmet og ikke bliver alt for sur på alle de senile! Jeg blev meget glad for gaven fra dig. Det fine smykke, som du har gemt til mig alle de år. Det betyder meget for mig, og jeg er sikker på, at jeg vil tage det på tit – og tænke på dig, når jeg tager det på.

Og kære farmor. Jeg var så utrolig glad for, at du kom helt fra Frankrig og var med til min store dag. Det var helt fantastisk! Jeg håber, at jeg snart kan komme og besøge dig i Frankrig igen. Nu kan jeg snart flyve alene, og så skal jeg blive god til at tale fransk. Det glæder jeg mig til.

Tak til alle for gaverne. Jeg er helt overvældet. Og jeg vil aldrig glemme den fantastiske dag med alle talerne og sangene og blomsterne.

Mange kærlige hilsner og kys

Marie

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Lav et referat af Maries brev.

Omskriv teksten fra 1. og 2. person til 3. person.

Vær opmærksom på, at brug af pronominet »hun« i nogle tilfælde vil være for upræcist, fordi det i teksten her kan referere til flere personer.

Tænk på, hvor du kan bruge pronominer, og hvor du er nødt til at bruge substantiver eller navne for at gøre sammenhængen klar.

Ved brug af possessive pronominer: Vær opmærksom på, om det skal være »sin oldemor« eller »hendes oldemor.«

Marie skriver brev til familien

Marie siger tusind tak til _____, fordi _____ alle kom til _____ konfirmation.

Det var en stor dag for _____, og _____ var så glad for at se _____ alle sammen.

Marie siger til _____, at _____ forstår, at _____ ikke havde energi til at tage turen til København, men _____ savnede _____.

_____ håber, _____ stadig har det godt på plejehjemmet og ikke bliver alt for sur på alle de senile! _____ blev meget glad for gaven fra _____. Det fine smykke, som _____ har gemt til _____ alle de år. Det betyder meget for _____, og _____ er sikker på, at _____ vil tage det på tit – og tænke på _____, når _____ tager det på.

Marie siger til sin farmor, at _____ var så utrolig glad for, at _____ kom helt fra Frankrig og var med til _____ store dag. Det var helt fantastisk! Marie håber, at _____ snart kan komme og besøge _____ i Frankrig igen. Nu kan _____ snart flyve alene, og så skal _____ blive god til at tale fransk. Det glæder _____ til.

Marie siger tak til alle for gaverne. _____ er helt overvældet. Og _____ vil aldrig glemme den fantastiske dag med alle talerne og sangene og blomsterne.

Marie sender mange kærlige hilsner og kys til familien.

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Indsæt de rigtige sætninger fra næste side

NB: Der er 2 sætninger, der ikke passer i sammenhængen.

Susanne skriver brev til sin veninde 1990

Kære Lis

- Hvor var det dejligt, at du kom til min fødselsdag. Jeg var så glad for at se dig.
1. D. Jeg savner dig, efter at du er flyttet til Århus, for vi havde sådan en god tid sammen som kolleger og efterhånden gode veninder.
- Men jeg er selvfølgelig glad på dine vegne. Jeg ved, at det var svært for dig med din skilsmisse, og så er det bare dejligt, at du har fundet en god mand, der også er en god far for dine børn. 2. _____.
- Ja, jeg nød min fødselsdag! Så mange skønne mennesker, spændende gaver, fine taler og tossede sange!
3. _____.
Du er jo en menneskekender, så måske lagde du mærke til, at jeg bagved glæden over festen gik rundt med en lille bitte depression?
- Fyrre år! Så kan man godt glemme alle de gamle drømme om at få et barn mere. Sådan er det bare!
Det er også lidt dumt af mig, at jeg så mange år har gået rundt med den drøm, for Pierre har hele tiden været imod tanken om flere børn. 4. _____. Det gjorde han så ikke, og nu er det for sent.
5. _____. Pierres og mit liv sammen er overhovedet ikke særlig inspirerende. Jeg tror, vi har udviklet os i hver sin retning. Han er mere og mere centreret om at tjene mange penge og være rig med de rige, og nu er han også begyndt at købe og sælge aktier!
Han bruger mange weekender på at sejle med sine venner i den store sejlbåd, de ejer sammen, og så sidder jeg alene her med Marie, der altid har gang i en masse aftaler med veninderne. Føler jeg mig lidt ensom og forladt? Ja!
- Også alle de aftener, hvor Pierre kommer meget sent hjem fra arbejde. Overarbejde, møder, ekstra projekter, hastesager... Ja, eller en lille elskerinde? 6. _____. Jeg tror det ikke, men tanken kommer til mig en gang imellem.
- Hvorfor jeg så ikke spørger ham? 7. _____. Faktisk snakker Pierre og jeg ikke så meget sammen mere. Når han er hjemme, så er vi begge trætte efter arbejdet, og så er det bare sofaen med en avis eller noget ligegyldigt i tv.
- Jeg er jo glad for mit arbejde, men det kan ikke fylde mit liv. Jeg vil noget mere. Noget med kærlighed og romantik og fællesskab. 8. _____. Er det bare sådan at blive 40 år?
Skal jeg prøve at engagere mig meget mere i mit arbejde? En gang imellem tænker jeg, at jeg gerne vil skrive en bog om de skæbner, jeg har mødt på krisecentret. Men det er svært at tage sig sammen, når man mangler energi og glæde.
- Kære Lis, jeg forventer ikke, at du skal fortælle mig, hvad jeg skal gøre. Jeg har bare haft brug for at fortælle dig, hvordan jeg har det. 9. _____.

Mange kærlige hilsner fra Susanne

NAVN:

Sproglig opgave

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Sætninger til indsætning på forrige side:

- A. Men jeg har nok håbet, at han kunne ændre mening.
- B. Jamen, vi har haft lange samtaler om det.
- C. Jamen, det kan jeg simpelt hen ikke konfrontere ham med!
- D. Det er desværre alt for sjældent, det sker.
- E. Ellers er jeg sådan set glad og optimistisk.
- F. Og jeg ved, at jeg kan regne med din forståelse.
- G. Men det med børn er ikke det eneste, der gør mig tung og deprimeret.
- H. Og ekstra dejligt, at du har fundet et job som skolepsykolog i Århus.
- I. Og den slags glæder er desværre næsten forsvundet ud af mit liv.
- J. Men ved festen fik du og jeg jo ikke tid til at snakke rigtig dybt og længe, som vi plejer.
- K. Sådan en lille lækker sag på 23 år?

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Ordforståelse

Læs teksten sammen med din makker.

Hjælp hinanden med at forstå de udtryk, der er skrevet med rødt. Brug ordbog!

Uddrag af statsminister Poul Nyrup Rasmussens nytårstale 1995

Opgave A

Jeg så et billede af en dansk hverdag i avisen 2. juledag, som sagde mere end mange ord.

Til den ene side: Ungt par ved Dankortautomaten. De sidste julegaveindkøb. Velstand og fremgang. De er inde i varmen. Og lige om hjørnet: En ældre mand med ryggen til. Han roder i en af kommunens affaldskurve. Måske efter et par tomme flasker, som han kan sælge. Han er udenfor.

Er det billedet af velfærdssamfundet Danmark i 1995? Et delt Danmark - mellem dem, der er indenfor og dem, der er udenfor? Er det det billede, vi vil se af vores land? Eller vil vi beslutte, at sådan skal det ikke være - og 1) drage de nødvendige konsekvenser. 2) Kan det overhovedet lade sig gøre?

Ja, det kan det - men det kræver, at vi selv vil. Vi kan ikke bare skubbe ansvaret for hinanden over på samfundet. Samfundet er lige præcis så godt, som vi selv gør det til.

Men jeg synes faktisk, at nogle af velfærdssamfundets advarselsslamper blinker. Det går bedre nu. Ja, men alt er ikke, som 3) det burde være.

4) Kan det være rigtigt, at medmennesker i Danmark er uden social kontakt, ensomme og udstødte?

5) Kan vi være bekendt, at samfundet ofte opleves utilstrækkeligt, netop når vi har brug for det? F.eks. når gamle mennesker skal vente på hjælp i flere uger?

Jeg synes ikke, 5) vi kan være det bekendt. Men, vi skal ikke spørge, om samfundet kan være det bekendt. Det er i sidste ende både den enkeltes og alles ansvar, om velfærdssamfundet fungerer. Det er følelsen af ansvar for hinanden, der skaber et stærkt og helt samfund.

Alt for mange 6) tager velfærdssamfundet for givet - uden at vi selv 7) gør en indsats. Og så har vi vel troet på, at sammenholdet 8) kom af sig selv.

Tiden er inde til, at 9) vi tager stilling til værdierne. At vi tør have klare holdninger til udviklingen af det samfund, vi alle er en del af. Vi 10) må gøre os klart, hvad vi vil, men også, hvad vi ikke vil.

For mig er frihed og sammenhold fundamentale værdier. Vi må beskæftige os langt mere med det enkelte menneskes ansvar - også for sammenholdet. Hvis ansvarsfølelsen forsvinder, har vi for alvor problemer.

Vi vil have et stærkt og helt, ikke et svagt og delt samfund.

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Indsæt de relevante udtryk i eksemplerne

1. Han er meget utilfreds med sit arbejde og sin chef, men han synes, det er svært at _____ og skifte job.
2. Vi skal fælde det store træ midt i haven. Jeg er lidt bange for, om det overhovedet _____.
3. Når jeg ser dig spille fodbold, så er dit spil ikke så godt, som det _____.
4. Jeg hørte, at forretningerne er lukkede på Grundlovsdag. Jeg ved ikke, om det _____ rigtigt.
5. Jeg har hørt, at han har haft en elskerinde i over et år. Det synes jeg altså ikke, at han _____!
6. Jeg er så træt af min chef. Han _____, at jeg arbejder ekstra næsten hver dag.
7. Det er helt nødvendigt at _____, hvis du skal blive rigtig dygtig.
8. Det er nødvendigt at træne meget, hvis du vil blive dygtig til at spille fodbold. Du må ikke tro, at succes _____.
9. Der er snart folketingsvalg, men jeg synes, det er svært _____, hvilket parti jeg vil stemme på.
10. Hør nu her! Du _____, hvad du vil eller ikke vil.

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Opgave 1

Læs statsministerens nytårstale højt sammen med din makker.

Vær sikre på, at I forstår den så godt som muligt. Brug jeres ordbog og forklar svære ord for hinanden. Hvad synes I om retorikken i statsministerens tale? Er talen fra 1995 også relevant i dag? Hvorfor / Hvorfor ikke? Diskuter med hinanden!

Uddrag af statsminister Poul Nyrup Rasmussens nytårstale 1995

Opgave B

Jeg så et billede af en dansk hverdag i avisen 2. juledag, som sagde mere end mange ord.

Til den ene side: Ungt par ved Dankortautomaten. De sidste julegaveindkøb. Velstand og fremgang. De er inde i varmen. Og lige om hjørnet: En ældre mand med ryggen til. Han roder i en af kommunens affaldskurve. Måske efter et par tomme flasker, som han kan sælge. Han er udenfor.

Er det billedet af velfærdssamfundet Danmark i 1995? Et delt Danmark - mellem dem, der er indenfor og dem, der er udenfor? Er det det billede, vi vil se af vores land? Eller vil vi beslutte, at sådan skal det ikke være - og drage de nødvendige konsekvenser. Kan det overhovedet lade sig gøre?

Ja, det kan det - men det kræver, at vi selv vil. Vi kan ikke bare skubbe ansvaret for hinanden over på samfundet. Samfundet er lige præcis så godt, som vi selv gør det til.

Men jeg synes faktisk, at nogle af velfærdssamfundets advarselsslamper blinker. Det går bedre nu. Ja, men alt er ikke, som det burde være.

Kan det være rigtigt, at medmennesker i Danmark er uden social kontakt, ensomme og udstødte?

Kan vi være bekendt, at samfundet ofte opleves utilstrækkeligt, netop når vi har brug for det? F.eks. når gamle mennesker skal vente på hjælp i flere uger?

Jeg synes ikke, vi kan være det bekendt. Men vi skal ikke spørge, om samfundet kan være det bekendt. Det er i sidste ende både den enkeltes og alles ansvar, om velfærdssamfundet fungerer. Det er følelsen af ansvar for hinanden, der skaber et stærkt og helt samfund.

Alt for mange tager velfærdssamfundet for givet - uden at vi selv gør en indsats. Og så har vi vel troet på, at sammenholdet kom af sig selv.

Tiden er inde til, at vi tager stilling til værdierne. At vi tør have klare holdninger til udviklingen af det samfund, vi alle er en del af. At vi gør os klart, hvad vi vil, men også hvad vi ikke vil.

For mig er frihed og sammenhold fundamentale værdier. Vi må beskæftige os langt mere med det enkelte menneskes ansvar - også for sammenholdet. Hvis ansvarsfølelsen forsvinder, har vi for alvor problemer.

Vi vil have et stærkt og helt, ikke et svagt og delt samfund.

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Opgave 2

Placér verberne fra boksen de rigtige steder i teksten. Tjek med din makker!

Jeg så et billede af en dansk hverdag i avisen 2. juledag, som _____ mere end mange ord.

Til den ene side: Ungt par ved Dankortautomaten. De sidste julegaveindkøb. Velstand og fremgang. De er inde i varmen. Og lige om hjørnet: En ældre mand med ryggen til. Han _____ i en af kommunens affaldskurve. Måske efter et par tomme flasker, som han kan _____. Han er udenfor.

Er det billedet af velfærdssamfundet Danmark i 1995? Et delt Danmark - mellem dem, der er indenfor og dem, der er udenfor? Er det det billede, vi vil _____ af vores land? Eller vil vi _____, at sådan skal det ikke være - og drage de nødvendige konsekvenser. Kan det overhovedet _____ sig gøre?

Ja, det kan det - men det _____, at vi selv vil. Vi kan ikke bare _____ ansvaret for hinanden over på samfundet. Samfundet er lige præcis så godt, som vi selv gør det til.

Men jeg _____ faktisk, at nogle af velfærdssamfundets advarselslamper _____. Det går bedre nu. Ja. Men alt er ikke, som det _____ være.

Kan det _____ rigtigt, at medmennesker i Danmark er uden social kontakt, ensomme og udstødte?

Kan vi være bekendt, at samfundet ofte opleves utilstrækkeligt, netop når vi har brug for det? F.eks. når gamle mennesker skal _____ på hjælp i flere uger?

Jeg synes ikke, vi kan være det bekendt. Men vi skal ikke _____, om samfundet kan være det bekendt. Det er i sidste ende både den enkeltes og alles ansvar, om velfærdssamfundet _____. Det er følelsen af ansvar for hinanden, der _____ et stærkt og helt samfund.

Alt for mange tager velfærdssamfundet for givet - uden at vi selv _____ en indsats. Og så har vi vel troet på, at sammenholdet kom af sig selv.

NAVN:

Sproglig opgave

DET VAR DANMARK

Forskellene bliver større 1985-1995

Tiden er inde til, at vi _____ stilling til værdierne. At vi _____ have klare holdninger til udviklingen af det samfund, som vi alle er en del af. At vi gør os klart, hvad vi vil, men også hvad vi ikke vil.

For mig er frihed og sammenhold fundamentale værdier. Vi må beskæftige os langt mere med det enkelte menneskes ansvar - også for sammenholdet. Hvis ansvarsfølelsen _____, har vi for alvor problemer.

Vi vil have et stærkt og helt, ikke et svagt og delt samfund.

kræver	tager	spørge	burde	gør	blinker	fungerer
tør	være	skaber	beslutte	sagde	skubbe	synes
se	sælge	roder	lade	forsvinder	vente	